

Специјални резерват природе “Селевењске пустаре”

Програм управљања за 2012. годину

УВОД

Главни циљеви и задаци

Дефинисани су Планом управљања СРП „Селевењске пустаре“ 2008-2012 (нови План је урађен у виду предлога, али још није усвојен и није послат министарству на сагласност) и Извештајем о остварењу програма управљања СРП „Селевењске пустаре“ за 2011. годину.

- Почетак и завршетак ревизије заштићеног подручја уз иновирање просторног концепта заштите (повезивање субјединица Резервата еколошким коридорима)
- Активне мере заштите и ревитализација угрожених станишта строго заштићених врста
- Успостављање разних видова сарадње са корисницима подручја и локалним становништвом и локалном самоуправом
- Развијање базе података у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у циљу дефинисања пројекта активне заштите и бољег чувања заштићеног подручја
- Развијање даљих облика презентације природних вредности подручја, едукативних, рекреативних, еко и етно туристичких садржаја

Услови рада

Јавно предузеће „Палић-Лудах“ је управљач на четири заштићена подручја у региону Суботице а једно од њих је и СРП „Селевењске пустаре“. Основна делатност Предузећа је заштита природних и културних добара.

Сектор заштите природе у Јавном преузећу „Палић-Лудах“ организован је у функцији обављања управљачких послова на заштићеним подручјима. Стручна служба задужена је за планирање, програмирање, праћење стања, извештавање и надзор над радом чуварске службе. Чуварска служба обавља послове чувања, праћења стања и активних мера заштите. У оквиру Стручне службе се такође обављају послови сарадње са корисницима и власницима парцела у заштићеним подручјима. Обављају се и послови промоције и развоја едукативних садржаја и сарадње са локалним становништвом.

Још увек је у току завршетак опремања Визиторског центра Лудах у Хајдукову који је у функцији радног простора Управљача свих заштићених природних добара у Суботици. Неопходно је довршити систем за биосанитацију воде (сад у пробном раду) и завршити процедуру техничког пријема како би објекат дошао у пуну функцију.

Заједничке службе ЈП „Палић-Лудах“ обављају опште послове (менаџмент, рачуноводство, набавке) са седиштем на Палићу. У Сектору заштите природе је запослено 10 људи, од којих су 3 са ВСС, 1 са ВШС, 2 са ССС а 4 су НСС.

Делатност Сектора заштите природе се суфинансира преко наменских средстава из буџета Града Суботице, и путем конкурса за суфинансирање Покрајине и Републике. Едукативни и екотуристички програми су још у развоју.

Оцену разлога због којих се програм и остварени резултати евентуално разликују.

Имајући у виду да су средства потраживана кроз суфинансирање већа од износа који је на крају добијен, јасно је да су сви задаци и циљеви реализовани у ограниченом обиму али у функцији континуитета свих послова.

ПЛАНИРАНИ ПОСЛОВИ

А. ЧУВАЊЕ, ОДРЖАВАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈА

А.1. Чување

А.1.1. Начин рада чуварске службе,

Чување и надзор у СРП “Селевењске пустаре” је континуирани задатак у циљу превентивне заштите природних вредности и њихових станишта. Спроводио га чуварска служба у сарадњи са осталим корисницима простора и у координацији са њиховим чуварским службама:

- Пољочуварска служба општине Кањижа (више извршилаца)
- Ловочувар Удружења ловаца Кањижа – Лоовачко друштво „Хоргош”

Чувар заштићеног подручја је током године надгледао спровођење режима заштите природних вредности, намену и коришћење површина од стране свих корисника простора као и посетилаца „Селевењске пустаре”. О свим променама насталим у Резервату извештавао је континуирано кроз теренски дневник. Стручна служба је континуирано пратила стање, подносила пријаве .

Започето је системско праћење спровођења услова заштите природе у сарадњи са инспекцијом У циљу што ефикаснијег праћења делатности чуварске службе као и адекватног планирања обиласка терена и извршења осталих радних задатака наставља се рад на интерактивној бази података за сва заштићена подручја којима управља ЈП “Палић-Лудаш” са називом “SuPaLuSe Ranger LandCruiser 2011 MiVeSoft” (детаљније у А.3.2. Заснивање информационог система)

А.1.2. Кадровски ресурси,

У Сектору заштите природе ЈП “Палић-Лудаш” је запослено 10 људи.

- Шеф сектора (ВСС) (на породилском одсуству)
- Стручни сарадник за рибарство (ВСС)
- Стручни сарадник за заштиту природе (ВСС)
- Координатор чуварске службе/картографија/база података (ВШС)
- Чувар водич (ССС)
- Чувар (ССС)
- 3 рибочувара (НСС)
- Чувар (НСС)

Имајући у виду да Јавно предузеће “Палић –Лудаш” поред СРП “Лудашко језеро” управља са још три заштићена подручја (око 7500 ha) незадовољавајућа је кадровска структура (чуварска служба са недовољним степеном образовања, недовољан број стручних сарадника потребних профила)

А.1.3. Опремљеност

Захваљујући пројекту, 04SER02/01/002.из Програма Суседске сарадње Мађарске и Србије 2008. године када је набављен део неопходне опреме (зграда, 1 теренско возило, опрема за чуваре, део информатичке опреме) створена је основа на којој се може развијати даље унапређивање управљања заштићеним подручјем.

Потребно је обнављати опрему за чуваре (делови униформе и друга опрема) Неопходно је још једно возило за кретање на терену.

А.1.4. Обука

Стручна служба Сектора заштите природе ЈП “Палић-Лудаш” планира даљу обуку чувара ради примене прописа у складу са Законом о заштити природе као и обуку о природним вредностима. Очекује се Правилник за полагање испита за чуваре и организовање њихове обуке за полагање овог испита од стране Стручне службе.

A.2. Одржавање

A.2.1. Активности и радови на обележавању

Обележавање реализовано по важећим прописима а током године се планира одржавање ознака граница и табли на улазним тачкама у СРП “Селевењске пустаре”.

A.2.2. Одржавање реда и чистоће

Уобичајене активности на одржавању реда и чистоће на одређеним локацијама: код Шумске куће (периодично током године).

A.2.3. Рад стручних служби на изради и спровођењу управљачких докумената

У складу са одредбама Закона о заштити природе приступило се изради предлога Плана управљања СРП “Селевењске пустаре” 2011-2019. Имајући у виду планирану ревизију коју спроводи Покрајински завод за заштиту природе из Новог Сада затражено је њихово мишљење да се за период до завршетка документације за студију изради План ограниченог временског оквира у складу са законом. Уколико се ПЗЗП сложи са тиме затражиће се и мишљење Министарства по овом питању. Планира се завршетак рада на овом документу.

Планира се:

- израда Извештаја о остваривању Програма управљања за 2011
- израда Програма управљања за 2013 ,
- завршетак израде и процедура добијања сагласности за акт о унутрашњем реду
- завршетак израде и процедура добијања сагласности за акт о накнадама

A.2.4. Сарадња са корисницима, посебно по основу члана 57

Планира се стална сарадња чуварске и стручне службе са корисницима простора (локално становништво, закупци пољопривредног државног земљишта, пољопривредници,). уз даље развијање базе података, Планира се даља стандардизација ових послова (вођење података о овим пословима)

A.3. Презентација

A.3.1. Презентација природних вредности подручја

У сарадњи са орнитолошким удружењима планира се обука водича/орнитолога који би током сезоне екскурзија (мај и септембар) обављали послове сезонских водича.

Планира се израда календара догађања у заштићеном подручју (периоди посматрања цветања или појаве одређених врста, обележавање значајних датума, традиционалне манифестације и сл.)

A.3.2. Заснивање информационог система

Наставак формирања базе података која се односи на спровођење режима и мера заштите и унапређивања. Проблем за јаче развијање ове функције и даље је недовољан број чувара

одговарајуће стручне спреме, недовољног броја стручног људства за обраду ових података и недовољна густина излазака на терену функцији мониторинга.

А.3.3. Научно-истраживачки и образовни рад

Истраживања и мониторинг се одвијају континуирано у сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Riparia”. Реализују се заједнички пројекти: зимско храњење птица, пројекат постављања вештачких дупљи и мониторинг птица дупљашица (сове, птице певачице, грабљивице), мониторинг птица са едукацијом за школску омладину.

Б. УПРАВЉАЊЕ ПОСЕТИОЦИМА

Б.1. Основни параметри посете

У посету Специјалном резервату природе “Селевењске пустаре” долази претежно школска омладина у оквиру својих екскурзија или часова у природи.

Број специјалних посетилаца – посматрача птица је мали, њих десетак, али континуиран сваке године

Имајући у виду опремљену стазу очекује се више посетилаца.

Б.2. Контрола посетилаца, вођење

Посетиоци који у Резерват долазе ради упознавања са природним вредностима имају могућност водичем дуж обележене стазе (4 км) са информативним/едукативним садржајем. Шетња са водичем се наплаћује кроз улазницу у Резерват. Локална школска омладина не плаћа водича.

Планира се увођење накнаде за улазак у Резерват за све посетиоце осим локалног становништва што ће бити регулисано актом о накнадама

Б.3. Центри за посетиоце

На заштићеном подручју нема посебан посетилачки центар већ ту улогу има Визиторски центар Лудаши, смештен у СРП “Лудашко језеро”. Објекат у Хајдукову поред функције радног простора Управљача свих заштићених природних добара у Суботици, има и функцију пријема посетилаца (сала за предавања, изложбени хол, рибарска кућа са двориштем), едукативна и научно –истраживачки функција (биолошка лабораторија, библиотека у оснивању). Објекат који је сазидан 2008. године кроз Програма Суседске сарадње Мађарске и Србије, није у пуној функцији јер није прошао процедуру техничког пријема. Уређај за биосанитацију отпадних вода са комплекса изграђен 2009/10 је још у пробном раду.

Током 2012 планира се: комплетирање уређаја за биосанитацију отпадних вода, завршетак процедуре техничког пријема, уређивање нове изложбене поставке и даљи радови на текућем одржавању

Б.4. Штампање материјала и израда других предмета који су у функцији управљања посетиоцима.

Планира се реиздавање постојећи издања (лифлети са едукативних стаза, визиторска карта) и израда нових издања

Г. ПРАЋЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ СТАЊА

Г.1. Мониторинг,

Планира се наставак мониторинга станишта строго заштићених врста. Предмет мониторинга у СРП “Селевењске пустаре” су већином птичије врсте и мањи број биљних врста према *Правилнику о*

проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива.

Мониторинг врши чувар водич приликом редовних обилазака терена и стручни сарадник у сезонским периодима

Подаци се уносе у горе поменућу базу података и планира се бележење локације птичијих врста и популација биљних заштићених врста ГПС уређајем.

Г.2. Реинтродукција, реколонизација

Програм *“Активна заштита модровране постављањем гнездилишних дупљи у Војводини”* Овај пројекат радиће се у сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Riparia” из Суботице.

Г.3 Ревитализација

Наставак радова на управљањом кошењу тршћака у циљу ревитализације станишта влажних ливада (локалитет Лофеј)

Планира се израда посебног *пројекта ревитализације тршћака* уз унапређење вођења података и мониторинга за ове локалитете

Г.4 Активне мере заштите

Планира се даља организација активних мера заштите на пешчарским чистинама у Селевењској шуми (одељења 3/чистина 3, одсек ц,е и одељење 2/чистина 1,2 одсек а,б)

Д. УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА И ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Д.2. Пољопривреда

Добар део пољопривредног земљишта је у државном власништву. Део ових површина је издаван у закуп (делови III степена заштите). Планира се рад стручне службе на прилагођавању сетова услова заштите природе по појединачном уговору и стручном надзору у поштовању истих (за субјединицу Лофеј).

Пољопривредне површне (ливаде) које припадају општини Кањижа а део су Резервата су ливаде које користи МЗ Хоргош, која их и издаје за кошење. Ограничавајући режим кошења (датум почетка и начин) се делимично спроводи и контролисаће се у циљу спровођења режима (кошење после завршетка цветања мочварних орхидеја и других природних реткости, остављање пруга) а надзирана је и испаша (број грла по ха, кретање ван станишта заштићених врста у генеративном периоду).

Планира се да се ове активности за површине на територији општине финансирају кроз уговор са Градом Суботицом.

Д.2. Шумарство

Иако је Селевењска шума са површином од 85,15 ха друштвено/државно власништво, корисник у овом тренутку не постоји, јер општина Кањижа није одредила корисника. Посебна шумска основа је истекла са крајем 2010. године.

Управљач у циљу активне заштите станишта заштићених врста, што су углавном биљне врсте пешчарских станишта на чистинама унутар шуме, планира да даље обавља одређене активности чишћења. Такође и активност организовања сакупљања грањевине и чишћења подраста на одређеним површинама.

Е. ОСТАЛИ НЕКАТЕГОРИСАНИ ПОСЛОВИ

Е.1. Противпожарна заштита и пожари

У периодима када је повећана опасност од пожара (јесен и пролеће) појачаће се рад чуварске службе на осматрању

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН – Табела прихода

ПРИХОДИ		
Извори прихода		Износ у динарима
Средства буџета Републике Србије		
1.1. Министарство животне средине, рударства и просторног планирања,		1.260.000
1.2. Министарство економије и регионалног развоја, из средстава субвенција/подстицајних средстава		
1.3. Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде, из средстава субвенција/подстицајних средстава		
1. 4. Фонд за заштиту животне средине		
1.5. Остала средства Републике Србије		
Сопствени приходи		
2.1. Приходи од обављања делатности		
2.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја		
2.3. Остали сопствени приходи		
Средства буџета Аутономне покрајине Војводине		
3.1. Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине		990.000
3.2.		
Средства буџета јединице локалне самоуправе		
4.1. Град Суботица		250.000
4.2.		
Средства донација, поклона и помоћи		
5.1.		
5.2.		
5.3.		
Остала средства		
6.1.		
6.2.		
УКУПНО ПРИХОДИ		2.500.000

	Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)						
		1. Буџет РС	2. Соп. прих.	3. Буџет АПВ	4. Буџет ЈЛС	5. ДПП	6. Остала средства	Укупно
А	А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја							
	А.1. Чуварска служба	702.319	374.135	522.414	59.301			1.658.169
	А.1.1. Бруто зараде чувара,	644.731	363.060	489.190	50.448			1.547.429
	А.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво, дневнице, службена одећа и обућа, инструменти и опрема)	31.588	6.075	18.224	4.853			60.740
	А.1.3. Набавке средстава рада (чамац, возило и др)							
	А.1.4. Обука чубара	26.000	5.000	15.000	4.000			50.000
	А.2. Одржавање	166.537	32.026	121.926	25.622			346.111
	А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада,	50.960	9.800	29.400	7.840			98.000
	А.2.2. Материјални трошкови одржавања заштићеног подручја (навести главне трошкове одржавања, без спецификације појединачних износа: обележавања и одржавања чистоће, санација и др.	115.577	22.226	92.526	17.782			248.111
	А.3. Презентација	42.640	8.200	24.600	6.560			82.000

	А.3.1. Материјални трошкови у вези презентације вредности и развоја научних, образовних и културних функција,	13.000	2.500	7.500	2.000			25.000
	А.3.2. Заснивање информационог система/ ГИС-а и др	13.000	2.500	7.500	2.000			25.000
	А.3.3. Научно-истраживачки и образовни рад	16.640	3.200	9.600	2.560			32.000
	Укупно А.0	911.496	414.361	368.940	91.483			1.786.280
Б	Б.0. Управљање посетиоцима							
	Б.1. Улазне станице (материјални трошкови изградње и опремања улазних станица)	2.184	420	1.260	336			4.200
	Б.2. Центар за посетиоце (материјални трошкови изградње и опремања)							
	Б.3. Остали трошкови (штампање материјала и др)	21.320	4.100	12.300	3.280			41.000
	Укупно Б.0	23.504	4.520	13.560	3.616			45.200
В	В.0. Регулисање имовинско правних односа							
	В.1. Надокнада за ускраћивање права коришћења							
	В.2. Накнада за нанету штету							
	В.3. Остале накнаде корисницима и др.							
	Укупно В.0							
Г	Г. 0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја							
	Г.1. Мониторинг	145.600	28.000	84.000	22.400			280.000
	Г.2. Реинтродукција, реколонизација							
	Г.3. Рекултивација и др.							
	Г.4. Активне мере заштите	179.400	34.500	103.500	27.600			345.000
	Укупно Г.0	325.000	62.500	187.500	50.000			625.000
Д	Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса							

	Д.1. Просторни планови (ако има материјалних трошкова)							
	Д.2 Пољопривреда и шумарство			120.000	155.000			275.000
	Д.3. Урбанистички пројекти и урбанистички планови (ако има материјалних трошкова)							
	Д.4. Пројекти уређења простора (ако има материјалних трошкова, односно ако је управљач носилац пројекта)							
	Д.5. Инфраструктурни и привредни пројекти (ако има материјалних трошкова, односно ако је управљач носилац пројекта)							
	Д.6-Д.8 у даље (пољопривреда, шумарство, лов, риоболов, рибарство, туризам, угоститељство – уколико има материјалних трошкова, односно ако управљач организује и води наведене делатности/активности)							
	Укупно Д.0			120.000	155.000			275.000
Е	Е.0. Остали, некатегорисани трошкови							
	Е.1. Противпожарна заштита и појаве пожара (ако има материјалних трошкова и материјалне штете која је надокнађена финансијским средствима)							
	Е.2. Друго							
	Укупно Е.0							
	Укупно планирани расходи	1.260.000	481.381	990.000	300.099			3.031.480

